

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

Öncü ÇOCUK

Sayı: 117 • Yıl: 2026

İÇİNDEKİLER

04 Temiz bir dünya için...

18 Nasreddin Hoca

24 Mısır

08

Uzay Araçları

10

Dağcılık

14

Zafer Bayramı

15

Millî Kültür Öğelerimiz

20

Hulusi Behçet

22

Bilinçli Tüketici

28

İsim-Şehir-Bitki-Hayvan

30

Sanat Köşesi

31

Çömlekçilik

34

Tahmin Et Bakalım

35

Kitap-Film

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

Temmuz-Ağustos-Eylül

Yayın Türü

Yerel - Süreli

Sahibi

Türk Standardları Enstitüsü adına
Mahmut Sami Şahin

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Gökhan Kuş

Baş Editör

Duygu Külah

Editör

Pınar Ünsal

Grafik Tasarım

Cihad Özönel

Çizer

Selin Sağlam

Psikolog

Aslıhan Merve Yıldız

Yayına Hazırlayan

KARAGÖZ

A J A N S

Yayın Yönetim Yeri

TSE Kurumsal İletişim ve Pazarlama
Müdürlüğü Necatibey Cad. No: 112
Bakanlıklar/Ankara

Yayımlanan yazılar, çizimler, tasarımlar hiçbir şekilde kullanılamaz, kopyalanamaz.

editörden

Merhaba genç arkadaşlarım,

Bazen çok küçük görünen bir davranışın aslında büyük etkileri olabilir. Doğaya plastik atık ve diğer çöpleri bırakmamak gibi. Bu sayımızda, küçük alışkanlıklarımızın dünyamızın geleceğiyle nasıl bağlantılı olduğunu keşfedeceğiz.

Sonra, gökyüzüne ulaşma hayalimizin nasıl başladığına bakacak, uzay araçlarının tasarımına değineceğiz. Biraz bilimsel konulara girmişken, dünya tıp literatürüne adını yazdıran Türk doktor Hulusi Behçet'ten bahsedeceğiz. Ortak kültürümüzü oluşturan ve bizi birbirimize bağlayan millî kültür öğelerimiz de bu sayıda yer bulacak.

117. sayımızda tarih, kültür, sanat ve bilimi buluşturduk. Maharetli ellerin topraktan sanatı olan çömlekçiliği mercek altına alacağız ve nüktedan kişiliğiyle bizi hem güldüren hem düşündüren Nasreddin Hoca'dan bahsedeceğiz.

Bu sayımızın en dikkat çekici kısımlarından biri belki de Mısır'ı keşfettiğimiz sayfalar oldu. Dünyanın en eski ülkelerinden olan Mısır'da piramitlerin, müzelerin, lezzetlerin, manzaranın tadını çıkaracağız. Dağcılıktan da bahsettik ki çöl sıcağından bunalanları zirveye taşıyıp serinletelim.

Bu sayı yine dopdoluşuz! Hazırsanız yeni soruların, yeni bilgilerin ve yepyeni keşiflerin peşine düşüyoruz.

Keyifli okumalar!

Temiz bir dünya için...

Ormanda, karanlıkta kimseyi bulamıyordu. Sadece kardeşi Ada'nın çığlıklarını duyuyordu. Birden kocaman bir plastik şişenin ona doğru sinirli sinirli koştuğunu gördü. Ali hayatında bu kadar korkunç bir şey görmemişti. Hem nasıl olurda plastik bir şişe canlı olup onu korkutabilirdi? Bu karmaşa ve korku içerisinde Ada'yı bulmaya çalışıyordu. Ada bir sürü çöp şişe ve plastiklerin arasında boğuluyordu. Kocaman bir çöp hortumunun içerisinde gördüğü kardeşinin elini tutup kurtarmaya çalıştı.

Ada: "Abi, abi uyan hadi! Kahvaltı hazır."

Ali, kardeşi Ada'nın baş ucunda glen gözlerle ona baktığını görünce derin bir oh çekti. "Neyse ki hepsi rüya" diye geçirdi içinden. Kahvaltı masa-sında, acaba neden böyle bir rüya gördüğünü düşünmeden edemedi. Sonra birden "Buldum!" dedi.

Ali: "Ada tüm arkadaşlarımızı topla, çok güzel bir fikrim var."

Ada: "Tamam, ne bu heyecan?"

Ali: "Hadi acele et!"

Mahalledeki tüm arkadaşlar bir ara-ya gelince Ali onlara bir izci kulübü kurup, doğadaki tüm plastik atıkları toplayıp geri dönüşüme atmalarını söyledi. Küçük izciler ailelilerinden izin alıp Ali ve Ada'nın babası takım lideri olmak üzere izci kıyafetleriyle ormana doğru yol aldılar.

Ali ve Ada'nın babası tüm çocuklara izcilik hakkında bilgiler verdi; nasıl çadır kurulduğunu, düğüm atıldığını, pusulayla yön bulmayı, ateş yakmayı ve daha birçok şeyi. Sonunda da eklemeyi unutmadı: "Bir izci cesur, doğayı seven, canlıları koruyup zarar vermeyen, yardımlaşmayı ve takım çalışmasını bilendir. Şimdi hepimiz çevremizi kirleten tüm atıkları toplayalım. Biliyorsunuz, plastik atıklar doğada 400 ile 1000 yıl arasında erir. 1 cam atık ise 4000 yıl. Ayrıca ormanlarımız güneş ışığının cam şişeye yansımından oluşan kıvılcımla yanıp kül olabilir."

Bunun üzerine tüm çocuklar heyecanlı bir şekilde güzel ve faydalı bir iş yapmanın gururunu yaşadılar. O sırada Ali konuşmak için söz hakkı istedi. Ateşin başında tüm çocuklar Ali'yi dinlemek için can atıyordu. Ali onlara gördüğü rüyada plastik şişelerin onu kovaladığından ve kardeşini çöp atıklar içerisinde kaybettiğinden bahsetti. Bu rüyayı yaşadığımız çevreyi temiz tutmadığımızdan gördüğünü, bu sebeple izcilik kulübü fikrini bulduğunu söyledi.

Herkes Ali'yi bu örnek davranışından dolayı alkışladı. Eve dönmek üzere hazırlandılar. Ali'nin babası seslendi: "Durun, bir şey unuttuk mı?" Ada hemen babasına döndü: "Evet baba-cığım. Yaktığımız ateşi söndürmemiz gerekiyor!" Hemen ateşi söndürdüler. Hissettikleri gurur tarif edilmezdi.

Evet çocuklar hepimiz hayatta bir izciyiz. Doğayı sevip korumalıyız ki doğa da bizi sevsin. Bize yaşam alanı tanısin. Birlikte temiz bir dünya için...

Duygu Külâh

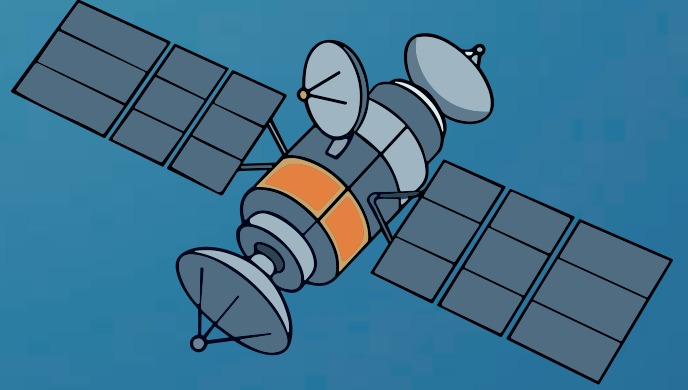

UZAY ARAÇLARI

neye göre tasarlanır?

Çok eski insanlar gökyüzüne baktıklarında Ay'ı, yıldızları, bulutları... gördüler. Tabii ki o zamanlar bunların ne olduğunu bilmiyorlardı. Teleskobun icadından sonra gökyüzüyle ilgili bazı bilinmeyenler çözüldü. Ama insanlığın gökyüzüyle ilgili soruları hiç bitmedi.

Teknoloji ilerledikçe insanlar uzayı yer yüzünden gözlemlemek yerine oraya gitmeyi arzuladılar. Bizi uzaya merak götürdü! Ve bunun için uzay araçları tasarlandı. Bu sayımızda uzay araçlarının tasarımını konuşalım istedik.

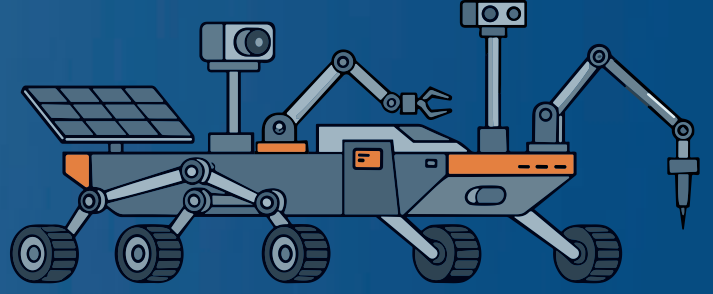

Aslında uzay araçları sadece uzayla ilgili bilinmeyenleri çözmez. Mesela Dünya'yı da izler; hava olaylarını, buzulları, okyanusları... Ayrıca telefon, internet gibi sistemlerin çalışmasına yardımcı olur. Yaptıkları işe göre uzay aracının da tasarımı değişir. Bilim insanları bir uzay aracı tasarlamadan önce şu soruyu sorar: Bu araç ne yapacak?

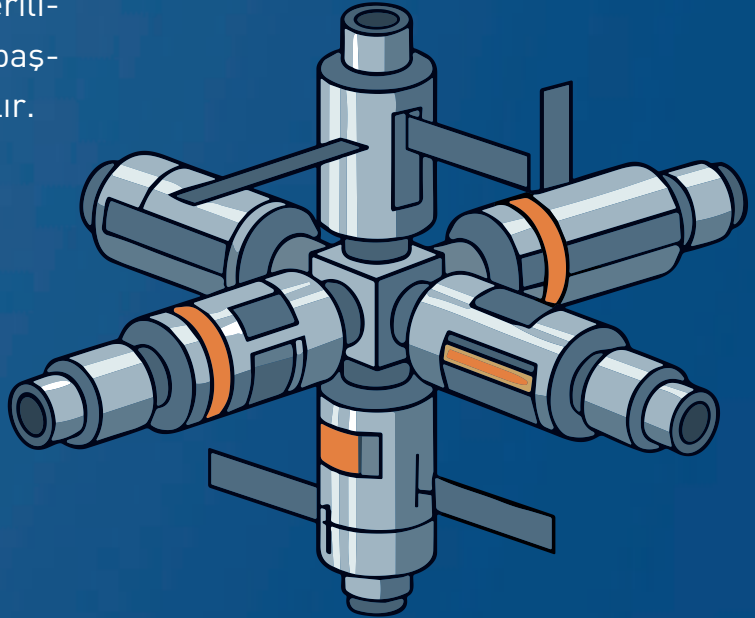

Bir örnek verelim; Mars'a gidecek ve orada ölçüm yapacak bir uzay aracının uzun süre çalışabilecek, zorlu koşullara dayanabilecek şekilde yapılması gerekir. Ayrıca ölçüm yapabilen bazı sensörlerle, kameralarla donatılmalıdır. Eğer hareket edecekse bunu sağlayan sistemler eklenmelidir.

Uzay aracının çalışabilmesi için enerji gerekir. Bazı uzay araçlarında güneş panelleri bulunur. Böylece Güneş enerjisinden faydalanabilirler. Ancak araç Güneş'ten uzak bir noktaya gönderiliyorsa bu paneller bulunmaz; enerji başka kaynaklardan sağlanmaya çalışılır.

Yani uzay araçları tasarlanırken uzayda ne işe yarayacağı göz önüne alınır. Görevine göre farklı şekilde imal edilir, farklı görevlere uygun sistemlerle donatılırlar.

**Bili-
yor
musunuz**

Bir uzay aracı görevi bitince her zaman dünyaya dönmez. Bazen yörüngede kalır, bazen serbest bir şekilde uzayda yolculuğunu sürdürür.

ZİRVELERE UZANAN MACERA DAĞCILIK

Dağların zirvesine çıkmayı hayal ettin mi hiç? Acaba orada hangi bitkiler, hangi hayvanlar vardır? Havaşı güzel midir? Bulutlar yakın mıdır? Hele ki zirveden bakınca aşağının manzarası kim bilir nasıldır? Dağlara ilk çıkan insanlar, muhtemelen bunları merak etmişti. Günümüzde ise dağcılık bir spor dalı olmuştur.

Dağcılık sporuyla ilgilenenler elbette meraklıdır. Ancak aynı zamanda sabırlıdır. Zirveye en kısa sürede ulaşmayı hedeflemez. Planını yapar, rotasını belirler, gereksiz risk almaz. Hatta bazen geri dönmenin en doğru karar olduğunu bilir.

Dağcılık genellikle takım halinde yapılır. Bu nedenle dağcılar, kendi güvenliklerinin yanı sıra ekip arkadaşlarının güvenliğini de düşünür. Başarı, çoğu zaman birlikte hareket etmekle gelir. Dağcıların doğaya saygılı olduğunu, güzergahlarında çöp bırakmadıklarını, bitkilere ve hayvanlara zarar vermediklerini de ekleyelim.

Ağrı Dağı

Erciyes Dağı

Dağlara tırmanmak kolay değildir. Bazen kayalıklar ve dik yamaçlar zirveye ulaşmayı engeller. Bu tür durumlar için dağcılar çok çeşitli ekipmanlar kullanır. Ayrıca özel eğitim almadan dağlara tırmanmak güvenli değildir.

Yiyecek-içeceğin yanı sıra kask, tırmanış ipi, çıkılan dağın özelliğine ve mevsime uygun ayakkabı, fener, yağmurluk, harita, pusula ve ilk yardım malzemeleri dağcılarının olmazsa olmazıdır. Eğer hedef noktaya ulaşmak günler süreceksa dağcılar yanlarına uyku tulumu veya çadır gibi konaklama ekipmanı da alır.

Dağcılık tüm sporlar gibi sağlığa oldukça faydalıdır. Tırmanmak bacak, kol, kalça, karın ve sırtı çalıştırdığı için bu bölgedeki kaslarımızı güçlendirir. Ayrıca kalbimiz ve akciğerlerimiz de güçlenir. Kayalık ve engebeli yollarda sürekli dikkatli adım atmak, denge kurmaya çalışmak koordinasyon ve odaklanma kabiliyetimizi geliştirir. Dağcılık ruh sağlığına da iyi gelir. Temiz hava ve doğanın huzurlu ortamı bizi rahatlatır. Genellikle takım halinde yapılan bu spor, sosyal becerilerimizi de geliştirir.

Türkiye’de dağcılık etkinlikleri ne zaman başladı biliyor musunuz? Biz de bunu merak ettik ve Türkiye Dağcılık Federasyonunun internet sitesinden öğrendik. 1829 tarihinde Parrot adlı bir Alman, ilk defa Ağrı Dağı’na tırmanmış. 1924 yılında ise bir asker olan Cemil Cahit Toydemir ve beraberindeki ekip, Erciyes Dağı’nın doğu rotasına tırmanmışlar. Bu, ülkemizde dağcılık etkinliklerinin başlangıcı sayılmış.

Erciyes’in yanı sıra 5 bin 137 metrelik rakımıyla Türkiye’nin en yüksek dağı olan Ağrı Dağı, Hakkari’deki Cilo (Buzul) Dağı, Bitlis’teki Süphan Dağı, Akdeniz boyunca uzanan Toroslar ve Rize’deki Kaçkarlar, her yıl dağcılarının tırmanış yaptığı yerlerdir. Ülkemizdeki dağların bazıları pek çok spor açıs-

sından dünyada da popülerdir. Bunlardan biri Kaçkarlar... 2025 yılının Eylül ayında Rize’de “Kaçkar by UTMB” adıyla uluslararası bir etkinlik yapıldı. 55 ülkeden yüzlerce sporcu, Kaçkarların dik yamaçlarına tırmandı, taşlı patikalarını ve derelerini geçti. Ağrı Dağı ve Erciyes Dağı’nda da her yıl çeşitli uluslararası etkinlikler düzenleniyor.

Dağlar dünyanın en dikkat çekici yer şekillerindendir. Bir dağa baktığımızda onun milyonlarca yıldır orada durduğunu bilmek çok etkileyici. Her biri zirvesinde bakmaya doyulmaz manzara sunar. Sen bir dağın zirvesine ulaşıydın ilk görmek istediğin şey ne olurdu?

ağustos zafer bayramı

Kutlu Olsun

Büyük Taarruz'un zaferle sonuçlandığı 30 Ağustos, milletimizin bağımsızlık mücadelesinin en büyük dönüm noktalarından biridir. Azim, kararlılık, cesaret ve fedakarlıkla düşmanla mücadele eden kahraman ecdadımızı saygı, rahmet ve minnetle anıyoruz.

Tarihimizi öğrenirsek ülkemizin ve bugün sahip olduğumuz özgürlüğün kıymetini daha iyi anlarız.

30 Ağustos Zafer Bayramımız kutlu olsun!

Bizi Biz Yapan Değerler

MİLLÎ KÜLTÜR ÖGELERİMİZ

Millî kültür, bir milletin ortak kimliğini oluşturan değerler bütünüdür. Millî kültürümüz, geçmişimizle bugün arasında bağ kurar. Çünkü kuşaktan kuşağa aktarılır. Bizi birlik ve beraberlik içinde geleceğe taşır. Dilimizden türkülerimize, halk oyunlarımızdan el sanatlarımıza, yemeklerimizden bayram geleneklerimize kadar pek çok değer millî kültürümüzün bir parçasıdır.

Millî kültürümüz bizim yaşam biçimimizi ve düşüncelerimizi şekillendirir. Ortak millî kültür, aynı topluma ait hissetmemizi sağlar. Millî kültür, bir milletin kimliğinin önemli bir parçasıdır. Bu nedenle onu muhafaza etmek çok önemlidir. Nasıl mı? Tabii ki öğrenerek, paylaşarak ve yaşatarak...

Millî kültür öğelerimizin bazılarına göz atalım.

DÎVÂNU LUGÂTİ'T-TURK

Mahmûd el-Kâşgarî

DİL

Dil, bizi birbirimize bağlayan en önemli köprülerden biridir. Dilimiz sayesinde birbirimizle anlaşabilir; fıkraları, masalları, tekerlemeleri ve diğer edebi unsurları, hatta diğer millî kültür öğelerimizi sonraki kuşaklara aktarabiliriz.

TARİH

Geçmişte yaşadığımız olaylar, bu olaylardan çıkardığımız dersler ve toplumumuzdaki izleri ortak tarihimizi oluşturur. Geçmişimizi öğrenmek, bugün sahip olduğumuz değerleri daha iyi anlamamıza yardımcı olur.

GELENEK VE GÖRENEKLER

Kız isteme, asker uğurlama, kına gecesi, büyüklerin elini öpme gibi gelenek ve görenekler kültürel mirasımızın bir parçasıdır. Birbirimizle güçlü bağlar kurmamıza, kültürümüzü gelecek kuşaklara aktarmamıza katkı sağlar.

BAYRAMLAR

Millî ve dinî bayramlarda geçmişten gelen değerlerimize sahip çıkar, paylaşmanın mutluluğunu yaşarız. Bir araya gelir, güzel anılar biriktiririz.

HALK MÜZİĞİ VE HALK OYUNLARI

Halk müziği ve halk oyunları, bir milletin mutluluk, coşku, üzüntü gibi duygularını ortak ifade etme biçimidir. Düğünlerde, şenliklerde ve bazı özel günlerde insanlar bir araya gelerek horon, zeybek, halay ve kaşık oyunları oynar.

ÇOCUK OYUNLARI

Çocukların birlikte vakit geçirmesini, paylaşmayı, kurallara uymayı ve iş birliği yapmayı öğrenmesini sağlar. Nesilden nesile aktarılan saklambaç, çelik çomak, beş taş gibi geleneksel oyunlar sayesinde bugün bir çocuk, onlarca yıl önceki çocuklarla aynı oyunu oynayabilir.

ATA SPORLARI

Yağlı güreş, okçuluk, cirit gibi ata sporlarımız, ortak kültürümüzün en önemli parçalarındandır. Düzenlenen festival ve organizasyonlar sayesinde bu sporlar gelecek nesillere taşınır.

YİYECEK VE İÇECEKLER

Mantı, kebab, tarhana çorbası, baklava, şalgam, ayran gibi yiyecek ve içecekler sadece sofralarımızın değil, kültürümüzün de zengin olduğunu gösterir. Bazı yemeklerin tarifi her yörede kendine özgüdür.

EL SANATLARI

Çinicilik, ebrû, kilim dokumacılığı, bakırcılık gibi el sanatlarımız, ustaların yıllar boyunca sabır ve emekle, kuşaktan kuşağa bugüne aktardığı kültür miraslarımızdandır.

KIYAFETLER

Yaşadığımız coğrafyanın zenginliğini yansıtan bir diğer öge kıyafetlerdir. Bindallı, oyalı yazma, üç etek, çarık gibi kıyafetler sadece örf ve adetleri değil, toplumun sanatsal özelliklerini de yansıtır.

Nasreddin Hoca

Madem millî kültür öğelerimize değindik, Nasreddin Hoca'dan da bahsetmek istedik. Nasreddin Hoca, Türk halk kültürünün en sevilen isimlerinden biridir. 13. yüzyılda **Akşehir** ve **Eskişehir**'de yaşadığına inanılır. Hazırcevaplığı, zekası ve olaylara farklı açılardan bakabilmesiyle tanınan Nasreddin Hoca, hikayeleriyle insanları hem güldürecek hem de düşündürecek mesajlar verir.

Nasreddin Hoca'nın fıkralarında günlük yaşamdan pek çok olay yer alır. Komşuluk ilişkileri, dürüstlük, paylaşma, sabır, hoşgörü ve sağduyu gibi konular, eğlenceli hikayelerle anlatılır. Bu nedenle onun fıkraları, aradan yüzyıllar geçmesine rağmen hâlâ ilgiyle okunur ve anlatılır. Üstelik sadece Türkiye'de değil! Nasreddin Hoca; Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan, Çin'in Uygur bölgesi, birçok Orta Doğu ve Balkan ülkesinde de tanınır. Bu ülkelerin bazılarında Nasreddin Hoca'nın anıt ve heykelleri bulunur.

Bili- yor musunuz

Türkiye'nin öncülüğünde, kardeş ülkelerimiz Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkmenistan ve Özbekistan ile birlikte UNESCO komitesine ortak dosya olarak sunduğumuz **“Nasreddin Hoca Fıkra Anlatı Geleneği”**, 1 Aralık 2022 tarihinde UNESCO İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'ne kaydedilmiştir.

BİR FIKRA

Ramazan ayının yazın tam ortasına geldiği yıllar... Gün uzun mu uzun, hava sıcak mı sıcak... Bir komşusu, Nasreddin Hoca'yla birkaç arkadaşını iftara davet eder. İftar saati yaklaşır, sofraya otururlar. Ezan okunduktan sonra iftar edilip yeme içme faslına geçilecektir. Sofraya ilk olarak soğuk bir hoşaf tası konulur. Ancak ortada bir kurnazlık vardır.

Evin sahibi, neredeyse kepçe büyüklüğünde bir kaşıkla, hiç nefes almadan hoşafı içmektedir. Misafirlerin ellerinde ise küçük küçük kaşıklar vardır. Üstelik ev sahibi kepçeye benzeyen koca kaşığı hoşafa her daldırışında tuhaf sesler çıkarır: "Ohhh... Öldüm!" Misafirler ise küçük küçük kaşıklarla ne hoşafın tadına varabilir ne de kendi susuzluklarını giderebilirler.

Nasreddin Hoca bir bakar, iki bakar, ardından "Bu iş böyle olmaz." diyerek ev sahibinin elindeki kepçeyi kapar ve "Be adam, kepçeyle biraz da biz içsek, belki biraz da biz ölürüz." der.

HULUSİ BEHÇET

Dünya Tıbbına
Adını Yazdıran Bir Doktor

Dünya tıp literatüründe "Behçet" adlı bir hastalık var. Bu adın Türk dermatoloji uzmanı ve bilim insanı Prof. Dr. Hulusi Behçet'ten geldiğini biliyor musunuz? O, bu hastalığı bularak dünya tıp tarihine adını altın harflerle yazdırdı.

1889 yılında İstanbul'da doğan Hulusi Behçet, tıp eğitimini Darülfünun Tıp Fakültesinde tamamlamış, sonra çeşitli hastanelerde görev almış. Hem Türkiye'de hem de Avrupa'da bilimsel çalışmalar yapmış.

Hulusi Behçet, 1924 yılında kendisine muayene olmaya gelen bir hastanın ağız, göz ve cildinde yaralar şeklinde beliren bir hastalık tespit etmiş. Bu hasta İstanbul'da ve Viyana'da çeşitli doktorlar tarafından da muayene edilmiş. Hem de yıllar boyunca... Doktorlar hastaya çeşitli tanımlar koymuş ama hastalık bunlardan hiçbiri değilmiş.

Meraklı, araştırmacı ve sabırlı bir yapısı olan Hulusi Behçet, zaman içinde hastalarıyla ilgili yaptığı gözlemler sonucunda bunun o güne kadar bilinen hastalıklardan biri değil, yeni bir hastalık olduğunu tespit etmiş. 1936 yılında uluslararası bir toplantıda bunu dile getirmiş. Nihayet hastalık dünya tıp literatürüne "Behçet hastalığı" olarak kaydedilmiş.

Vücuttaki kan damarlarının iltihaplanmasıyla karakterize edilen Behçet hastalığının bulunmasıyla insanlığa önemli bir katkı sunuldu. Bugün dünyanın birçok ülkesindeki doktorlar ve tıp öğrencileri Hulusi Behçet'in çalışmalarıyla aydınlanıyor.

**Bili-
yor
musunuz**

Behçet hastalığına "İpek Yolu hastalığı" da dendiğini biliyor musunuz? Bu hastalığa yatkın olan kişilerde HLA-B51 adı verilen bir protein belirteci tespit edilmiş. Yüzyıllar boyunca İpek Yolu üzerinde ticaret yapan tüccarlar, göç eden topluluklar ve ordular bu güzergahta evlilikler yoluyla gen alışverişinde bulunmuş. O yüzden hastalık, İpek Yolu üzerindeki ülkelerde daha çok görülüyormuş. Hatta en çok Behçet hastalığı vakası Türkiye'de varmış.

İHTİYACINI DÜŞÜN DOĞRU SEÇ HAKLARINI BİL BİLİNÇLİ TÜKETİCİ OL

Dergimizin daha önceki sayılarında "istek" ve "ihtiyaç" arasındaki farka değinmiştik. Bilinçli bir tüketici olmanın birinci adımı, bu farkı bilmekten geçiyor. Yani almadan önce kendimize "Buna gerçekten ihtiyacım var mı?" diye sormaktan...

Bilinçli tüketici olduğumuzda gıda, su ve enerji israfını önleyeceğiz, doğaya ve çevreye zarar vermeyeceğiz, gereksiz harcama yapmayarak bütçemizi koruyacağız.

T.C. Ticaret Bakanlığının **Bilinçli Tüketici Misiniz?** adlı bir bilgilendirme broşürü var. Bakanlığa göre bilinçli tüketiciler aşağıdaki maddeleri yerine getirir:

Alışverişe çıkmadan önce alınacaklar listesi yapar.

Satın aldığı ürünün faturasını veya fişini alır.

Alırken de tüketirken de israf etmez.

Satın alacağı ürünü alırken ürünün fark edilebilir bir kusuru olup olmadığını kontrol eder.

Satın aldığı ürünle ilgili servis hizmetine ihtiyaç duyduğunda servisin yetkili olup olmadığını kontrol eder.

Aynı kalitedeki ürünler arasından yerli ve **standartlara uygun** olanı tercih eder.

Reklam veya ilanların aldatıcı ya da yanıltıcı olma ihtimaline karşı dikkatli olur.

Garanti belgesi ve tanıtma kullanma kılavuzu ile satılması gereken ürünleri bilir, bu ürünleri satın aldığı anda bu belgeleri de teslim almayı unutmaz.

Alacağı ürünler hakkında fiyat araştırması yapar. Ürünlerin fiyat etiketini inceler.

Satın aldığı ürünle ilgili sorun yaşadığında önce satıcı ile çözmeye çalışır.

PİRAMİTLERİN ÜLKESİNE YOLCULUK

MİSİR

Nil Nehri

Papirus

Sizi dünyanın en eski ülkelerinden birine götürüyoruz: Mısır! Filmlere, masallara konu olmuş, gizemini hâlâ koruyan bir yer burası. Gökyüzüne uzanan dev piramitleriyle, toprağına can katan Nil Nehri'yle, rengarenk çarşıları ve lezzetli mutfağıyla dünyanın en çok turist ağırlayan ülkelerinden olduğunu da söyleyelim.

Mısır, Afrika kıtasının kuzeydoğusunda yer alır. Akdeniz'e kıyısı olan bu ülke

aynı zamanda bizim deniz komşumuzdur. Mısır'ın bu kadar gizemli ve büyüleyici olmasının nedenlerinden biri piramitlerdir. Bu devasa yapılar milattan önce 4000'li yıllarda firavunlar ve eşleri için anıt mezar olarak inşa edilmiş. Bu piramitlerden en görkemli 3 tanesi, başkent Kahire'nin Gize semtinde bulunuyor. Keops, Kefren ve Mikerinos. Dünyanın Yedi Harikası arasında sayılan Keops Piramidi'nin yapımında, her biri 2-3 ton ağırlığında yaklaşık 2 buçuk milyon taş blok kullanıldığı biliniyor. Bilim insanları bu piramitlerin çok iyi planlanarak; kızaklar, rampalar, halatlar kullanılarak; binlerce işçi tarafından yapıldığını tah-

Kızıldeniz

Büyük Mısır Müzesi

min ediyor. Yine burada bulunan, başı fı-
ravun, gövdesi aslan biçimindeki Büyük
Gize Sfenksi'nin piramitleri korudu una
inanılıyor.

Biraz da Mısır'ın yaşam kaynağı Nil Neh-
ri'nden bahsedelim. Eğer Nil olmasaydı,
Mısır'ın büyük bir bölümü   l olduğu için
burada şehirler kurulamazdı. Yaklaşık
6 bin 700 kilometre uzunluğundaki bu
nehir, sadece Mısır'dan değil pek çok
 lkeden geçerek Akdeniz'e dökülür. Nil
Nehri'nde pek çok balık türü ya ar; ay-
rıca Nil timsahı da çok ünlüdür.

Mısır'ın doğusunda yer alan ve su altı
dünyasıyla nam salan Kızıldeniz, her yıl
dalı  için gelen yüz binlerce misafiri
a ırlar. Kızıldeniz, dünyanın en zengin

mercan resiflerinden bazılarına ev sa-
hipli i yapar. Reng renk balıklar, deniz
kaplumba aları ve yüzlerce farklı deniz
canlısı burada ya ar. Özellikle Hurgada
ve  arm el- eyh, berrak deniziyle ünlü-
d r. Buralarda dalı  yapanlar adeta bir
su altı belgeselinde yaşarlar.

Mısır gibi dünyanın en eski ülkelerin-
den birini, sadece piramitleri ve deniz
turizmiyle sınırlamak yanlış olur.  lke;
hareketli  ar ıları, reng renk d kk n-
ları, müzeleri, su parkları gibi ke fedil-
meyi bekleyen onlarca zenginlik
barındırır. Kral Tutanka-
mon'un hazinelerinin sergi-
lendi i Kahire'deki Büyük
Mısır Müzesi, tek bir
medeniyetin eserlerini
barındıran dünyanın en
büyük müzesidir.

Kahire

Mısır Medeniyeti Ulusal Müzesi ise yaklaşık 50 bin eserin yanı sıra 18 kral, 4 kraliçenin mumyalarının sergilenmesi nedeniyle oldukça popülerdir.

Mısır, insanlık tarihinin akışını değiştiren önemli buluşlara imza atmıştır. Antik Mısırlılar piramitleri inşa etmek için matematik ve geometriyi çok iyi kullanmış, duvarlara ve taşlara kazınan ve "hiyeroglif" adı verilen resimli yazı sistemini bulmuş, kamış benzeri bitkilerden "papirüs" adı verilen ilk kağıt türünü üretmiş, 365 günlük Güneş Takvimi'ni geliştirmişlerdir.

Mısır'ın mutfağı da zengindir. Ül-

kenin millî yemeği sayılan "koşeri"; çeşitli bakliyatlar kullanılarak hazırlanır, üzerine domates sosu ve kızarmış soğan eklenerek servis edilir. Tatlı olarak ise "Umm Ali" oldukça meşhurdur. Bu tatlı yapılırken hamur parçaları; fıstık, Hindistan cevizi, kuru üzüm gibi malzemeler ve şekerle karıştırılarak pişirilir, üzerine süt veya krema dökülerek servis edilir.

Güneşin parlattığı altın sarısı çöller, görkemli piramitler, Nil'in ve Kızıldeniz'in serin suları, tapınaklar, renkli çarşılar, tarihî eserler... Mısır, binlerce yıllık geçmişinin etkileriyle bugününü yaşayan özel bir ülke.

Koşeri

Umm Ali

İSİM-ŞEHİR-BİTKİ-HAYVAN

D

Derya

Farsça kökenli bir isim olan Derya, Türk Dil Kurumu sözlüğünde "Deniz", "Bilgili kimse" ve "Bir şeyin bol olduğu yer" olarak tanımlanır. Doğadan ilham alan bu isim, enginliği, özgürlüğü, ferahlığı, sakinliği, derinliği çağırıştır.

Diyarbakır

Diyarbakır, Türkiye'nin güneydoğusunda, Dicle Nehri kıyısında kurulan ve 7000 yıllık geçmişiyle dünyanın en eski şehirlerden biridir. Asurlar, Romalılar, Bizanslılar, Artuklular, Selçuklular, Osmanlılar gibi birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Bu nedenle Diyarbakır'da farklı uygarlıklara ait izler bir arada bulunur.

Şehrin en önemli simgesi Diyarbakır Surlarıdır. Dünyanın en uzun ve en iyi korunmuş şehir surları arasında gösterilen bu yapının hemen altında oldukça verimli Hevsel Bahçeleri bulunur. Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçeleri UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde yer alır.

On Gözlü Köprü, Ulu Camii, Hasan Paşa Hanı gibi yapılar şehrin turistik yerleridir. Kaburga dolması, ciğer kebabı, mumbar gibi yiyecekler Diyarbakır'a özgüdür. Şehrin karpuzu da meşhurdur.

Dut

Dut ağaçta yetişen bir yaz meyvesidir. Türkiye'nin pek çok bölgesinde bulunur. Beyaz, kara ve mor renkli olanları en yaygın görülen dut çeşitleridir. İçerdiği lif, kalsiyum, demir ve C vitamini nedeniyle sağlığa da oldukça faydalıdır. Ayrıca tırtıllar dut yaprağını yemeyi çok sever.

Dut taze olarak tüketildiğinde çok lezzetli ve suludur. Ancak kolayca bozulduğu için kurutularak, pekmezi veya pestili yapılarak da yenabilir. Adıyaman'ın Tut ilçesinde en verimli ve en kaliteli dutlar yetişir. İlçe, adını bu meyveden alır.

Deve

Sıcak ve kurak bölgelerde yaşama-ya uyum sağlamış, otla beslenen bir hayvan olan deve, tarihte uzun yıllar yük taşımacılığında kullanılmıştır. Çünkü bir deve yorulmadan yüzlerce kilogram taşıyabilir. Uzun kirpikleri ve kapanabilen burun delikleri, onları kum fırtınalarından korur. Ayakları geniş olduğu için kuma batmadan yürüyebilirler.

Develerin sırtında hörgüç adı verilen bir çıkıntı bulunur. Afrika ve Orta Doğu'da yaşayan develerde tek, Orta Asya'da yaşayan develerde çift hörgüç bulunur. Develer hiç su içmeden günlerce dayanabildiği için hörgüçlerinde su bulunduğu zannedilir. Ancak burada yağ depolanır. Enerjiye ihtiyaçları olduğunda buradaki yağ dokuyu kullanırlar.

Turgut Zaim “Yaylada Yörükler”

Bu sayımızda yöresel Türk resminin kurucusu Turgut Zaim’in “Yaylada Yörükler” adlı eserine yer vermek istedik. Zaim, Anadolu’yu gezmiş ve buradaki yaşamdan oldukça etkilenmiş bir ressamımızdır. Bu nedenle resimleri daha çok Anadolu insanını, köy yaşamını ve Yörükleri konu alır. “Yaylada Yörükler” adlı bu eserde

kadının üretkenliği, emeği ve şefkati ön plandadır. Arkada Anadolu yaylaları ve dağlar görülür. Bu resim, doğa ile insanın uyumunu vurgular.

Tuval üzerine yağlıboya tekniğiyle yapılmış 137 x173 cm boyutlarındaki eser, Ankara Resim ve Heykel Müzesi’nde sergilenir.

CÖMLEKÇİLİK

Ne mutlu bize ki çok fazla geleneksel el sanatımız var. Bunlardan biri de çömlekçilik. Çömlekçilik, kil adı verilen özel bir toprağın şekillendirilip yüksek sıcaklıkta pişirilmesiyle yapılan, en eski sanatlardan biridir. Geçmiş milattan önce 9000'li yıllara dayanır.

Anadolu'nun pek çok yerinde hâlâ çömlekçilik yapılır. Kil yatakları ve nehir kenarlarına yakın olan Nevşehir, Eskişehir, Bilecik gibi illerimizde daha yaygındır.

Bu sanatın nasıl uygulandığına göz atalım.

Anadolu Medeniyetleri Müzesi

Öncelikle nehirlerin birkaç metre derinliğinden killi toprak çıkarılır ve güneşte kurutulur. Bu toprak büyük taşlardan ve yabancı maddelerden arındırılır.

Elde edilen toprak suyla yoğurulur. Bu sayede yumuşaması sağlanır. Hava kabarcığı kalmaması için bastıra bastıra hamur kıvamına getirilir.

Elde edilen kil hamuru çömlekçi çarkına yerleştirilir ve çark döndürülmeye başlanır. Çömlekçi çarkının tam ortasına parmaklar konulur. Bardak, güveç, testi, vazo... ne yapılmak isteniyorsa eller aşağı yukarı hareket ettirilerek killi hamura şekil verilir.

Çarktan alınan ürün bir gün boyunca kurumaya bırakılır. Kuruyan ürün çeşitli el aletleri yardımıyla düzeltilir, pürüzsüz hale getirilir veya üzerine desen çizilir.

Bu aşamadan sonra ürün yüksek sıcaklıktaki fırında pişirilir. Burada amaç ürünün iyice sertleşmesini sağlamaktır. Fırından çıkan ürün kullanıma hazırdır. İstenirse kazınarak şekil verilebilir veya boyanabilir.

**Bili-
yor
musunuz**

Anadolu insanı yerleşik hayata geçip de tarım ve hayvancılıkla uğraşmaya başladığında besinleri saklamak ve pişirmek için kili şekillendirmeyi keşfetti. Çark icat edilmediği için elle şekillendirilen ve açık fırınlarda pişirilen; Konya, Burdur, Muğla gibi şehirlerimizde gün yüzüne çıkarılan en eski çömlek örnekleri bugün Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde sergileniyor.

TAHMİN ET BAKALIM

Sizlere emoji ve harflerden bilmece hazırladık. Bu şifreli atasözü ve deyimlerimizi tahmin edebilir misiniz? Cevapları aşağıda verdik ve TDK Sözlük'e göre anlamlarını açıkladık.

1. 🦁 Y 🐎 TIĞI YERDEN B 🖐️ Lİ OLUR.
2. 🍲 DA 🧂 U BULUNMAK.
3. B 🧦 SİZ 🪵 YI Y 🖐️ ALIR, Y 🖐️ ALMAZSA S 🖐️ ALIR.
4. 🔥 OLMAYAN YERDEN 🇹🇷 ÇIKMAZ.

1. Aslan yattığı yerden belli olur: Bir kimsenin oturduğu yerin durumu, onun kişiliğini belli eder.
2. Çorbadan tuzu bulunmak: Bir iş veya görevde az da olsa emeği geçmiş olmak.
3. Baskısız tohtayı yel alır, yel almazsa sel alır: Kontrol altında bulundurulmıyayan veya gereği gibi korunmıyayan gençler kötü yollara sürüklenebilirler.
4. Ateş olmayan yerden duman çıkmaz: Küçük de olsa birtakım belirtilerlerin önemli olaylara işaret olduğunu anlatan bir söz.

Cevaplar:

Müzik Atlası

Müziğin geniş dünyasını keşfetmenizi sağlayan harika bir kitap! *Müzik Atlası*'nda sadece notalar ve temel müzik bilgileri yok; sesin nasıl oluştuğu, eski ve yeni müzik aletleri, dünyaca ünlü besteciler, müzikle ilgili oyunlar ve etkinlikler de var. Hatta bu kitap sayesinde kendi müzik aletinizi de basitçe üretip çalabilirsiniz. Kitabın en önemli özelliği tüm sayfaların görsellerle desteklenmesi. Okuması çok keyifli olan *Müzik Atlası*, görsel çeşitliliğiyle daha eğlenceli hale geliyor.

Nasreddin Hoca Zaman Yolcusu 4

Nasreddin Hoca'dan bahsettiğimiz bu sayıda bir de filmini tanıtalım istedik. Hocamız bu sefer zaman yolcusu, hem de dinazorlar çağına!

Nasreddin Hoca ve çocuklar, tarih kitaplarından bazı bilgilerin silindiğini, bazı olayların değiştiğini fark eder. Meğerse Hattuşili ve Pierre adındaki kişiler, bir zaman geçirdi keşfetmişler ve tarihi kendi çıkarları için değiştirmeye başlamışlar. Bu kişilere engel olmak Nasreddin Hoca ve çocukların elinde. Onlar da bir zaman makinesi aracılığıyla Hattuşili ve Pierre'in peşine düşer. Dinazorlarla başlayan bu eğlenceli zaman yolculuğu bakalım nasıl sonlanacak?

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

📍 Necatibey Caddesi No: 112 06100 Bakanlıklar/ANKARA
☎ 444 0 873
@ tsekurumsal
✉ TSEKurumsal